

Mirja Fagerroos ja
valituksen allekirjoittaneet
Hyttiväylä 1
89400 HYRYNSALMI

Viite

Valituksenne, sähköposti 10.2.2021 ja allekirjoitettu valitus sähköposti 5.3.2021.

Vastaus melu-, pöly- ja valohaitasta tehtyyn valitukseen

Mirja Fagerroos on 10.2.2021 toimittanut Kainuun ELY-keskuksen kirjaamoon valituksen Hyrynsalmen rata-alueen nykyisistä ja suunniteltujen laajennusten aiheuttamista haitoista asukkaille ja liiketoiminnalle. Fagerroos on toimittanut valituksen Museoyhdistys Sodan ja Rauhan Rata ry:n ja paikallisten asukkaiden puolesta. Nimilistä valituksen allekirjoittaneista on toimitettu Kainuun ELY-keskuksen kirjaamoon 5.3.2021.

Asema-alueella sijaitsee asemarakennus, neljä asuinrakennusta ja vanha asemamakasiini, jotka kaikki ovat Museoviraston suojelemia kohteita. Rakennusten omistajat ovat kunnostaneet rakennukset Museoviraston ohjeiden mukaisesti. Kaikki rakennukset sijaitsevat noin 20 metrin etäisyydellä lähimmästä rautatieraitteesta. Kunnan asemakaavassa asema-alueen kohdalle Hyttiväylän toiselle puolelle on suunniteltu rivitaloalue.

Alue sijaitsee tärkeällä pohjavesialueella. Radan molemmin puolin sijaitsee toisen maailmansodan aikaisia korsuja, jotka on Museoviraston ohjeiden mukaisesti huomioitava maankäytössä.

Valituksessa on tuotu esille, että asema-alue ei ole toiminut noin 40 vuoteen lastauspaikkana. 1970-luvulla alueelta on purettu pois puun nostolaitteet. Vuosituhannen vaihteessa on ollut suunnitelmia jopa radan purkamisesta. Hyrynsalmen asema-alueella harjoitettava raakapuun terminaali- ja kuormauspaikkatoiminta on lisääntynyt merkittävästi 2010-luvulla. Asema-alueelle kasvanutta puustoa on hakattu ja varastointialuetta on laajennettu näille alueille. Rata-alueella tapahtuva lastaus ja junaliikenne on saavuttanut sellaisen häiriötason, mikä huomattavasti vaikeuttaa ja häiritsee paikallisten asukkaiden, yritysten ja matkailutoimijoiden elämää.

Valituksen mukaan alueelle puuta tuovat rekat aiheuttavat kesäkaudella valtavia pölyhaittoja sekä lastausmelua lähiasutukselle ja myös kauas kylän suuntaan. Rekkaliikennettä ja lastausta isoilla koneilla tapahtuu lähes ympäri vuorokauden. Melua syntyy koneiden tekniikan aiheuttamista äänistä ja kun puunippuja pudotetaan junavaunuihin. Junaliikennettä asema-alueella on sekä arkisin että viikonloppuisin ja myös pyhäpäivinä. Melua ja hajuhaittoja aiheutuu vanhojen dieselvetureiden siirrellessä asema-alueella vaunuletkoja paikasta toiseen. Lastauslaitteiden

valonheittimet häikäisevät ilta- ja yöaikaan. Aamun varhaisin juna tulee asema-alueella kello neljän – viiden välillä.

Paikallinen yhdistys Sodan ja Rauhan Rata ry on kunnostanut vanhan asemarakennuksen näyttely-, tapahtuma- ja toimintapaikaksi. Kesäisin rakennuksessa pidetään kahvilaa sekä järjestetään näyttelyitä, konsertteja, häitä ja hautajaisia. Asemarakennus on kesäisin paikallisessa mittakaavassa merkittävä matkailukohde. Nykyinen asema-alueella tapahtuva lastaus ja varastointitoiminta haittaa matkailutoiminnan kehittämistä asema-alueella.

Valituksessa edellytetään, että asiassa on järjestettävä julkinen kuulemistilaisuus asukkaille, pelkkä kutsu Väyläviraston sivuilla keskustelutilaisuuteen ei riitä. Valituksessa vaaditaan, että lastaustoiminta on siirrettävä kauemmaksi asutuksesta, alueen haavoittuvuus on huomioitava, nykyiset haitat eliminoitava sekä toiminta rajoitettava klo 6-22 välille.

Kainuun ELY-keskuksen kannanotto valitukseen

Kainuun ELY-keskus on tutustunut valitukseen, jonka on allekirjoittanut 100 henkilöä. Valitus on toimitettu myös Hyrynsalmen kuntaan. Valituksesta ei käy ilmi, miten laajalle alueelle asema-alueen puuterminaalitoiminnasta ja junaliikenteestä aiheutuvat ympäristöpäästöt vaikuttavat.

Asemarakennus, tavaramakasiini ja neljä asuinkäytössä olevaa asuinrakennusta sijaitsevat omilla kiinteistöillä, joiden rajankäynti on tehty 5.12.2017. Kiinteistöt rakennuksineen ovat siirtyneet kaupalla valtiolta yksityishenkilöiden omistukseen vuodesta 1993 alkaen.

Alueella, jolle edellä mainitut rakennukset sijoittuvat, on voimassa asemakaava, joka on hyväksytty Hyrynsalmen kunnanvaltuustossa 20.5.1986. Oulun lääninhallitus on antanut asiasta päätöksen 1.10.1986. Kainuun ELY-keskus toteaa, että rakennukset sijoittuvat voimassa olevassa asemakaavassa rautatiealueelle (LR). Asemakaavassa rautatiealueen asema-, asuin- ja talousrakennukset on osoitettu ohjeellisina rakennusaloina, rakennuksille ei ole osoitettu rakennusoikeutta. Ratapiha-alueesta vain osa kuuluu asemakaava-alueeseen, osa on asemakaava-alueen ulkopuolella. Alueella ei ole voimassa oikeusvaikutteista yleiskaavaa. Kainuun maakuntakaavassa 2020 (hyv. 7.5.2007, vahvistettu valtioneuvostossa 29.4.2009) puheena oleva asuinalue on osoitettu valtakunnallisesti arvokkaaksi kulttuurihistorialliseksi kohteeksi tai alueeksi, Hyrynsalmen rautatieasema. Merkinnällä on osoitettu valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt (RKY). Merkintää koskevassa suunnittelumääräyksessä on tarkempia määräyksiä alueen suunnittelussa huomioon otettavista asioista. Kainuun maakunnallisesti arvokkaita rakennushistoriallisia kohteita päivitettiin vuonna 2017. Kohde säilyi Kainuun vaihemaakuntakaavassa 2030 valtakunnallisesti arvokkaana kulttuurihistoriallisena kohteena. Lisäksi tulee huomioida, että rautatieasema-alue kuuluu nk. Rautatiesopimuksen 1998 kohteisiin ja on kuulunut vuodesta 1993 lähtien valtakunnallisesti merkittävät kulttuurihistorialliset ympäristöt 1993-luetteloon. On hyvä myös huomioida, että Kainuun vaihemaakuntakaavaa 2030 (hyv. 16.12.2019) laadittaessa puheena oleva ratapiha-

alue, Hyrynsalmen rautatieasema, osoitettiin maaliikenteen terminaali-alueeksi (Im). Merkinnällä Im on osoitettu vähintään seudullisesti merkittävät maaliikenteen terminaalit. Merkintää koskevassa suunnittelumääräyksessä on tarkempia määräyksiä yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa huomioitavista asiasta.

Kainuun ELY-keskuksella ei ole tiedossa, että asema-alueella harjoitettavasta puuterminaalitoiminnasta olisi tehty tarkempaa ympäristöselvitystä toiminnasta aiheutuvasta melusta, pölystä tai voimakkaista valoista. Kainuun ELY-keskus toteaa, että toiminnanharjoittajan on oltava selvillä toimintansa ympäristövaikutuksista, ympäristöriskeistä ja niiden hallinnasta sekä haitallisten vaikutusten vähentämismahdollisuuksista.

Kainuun ELY-keskus toteaa, että viranomaistoimivalta kyseessä olevassa valituksessa esiin tuotujen ympäristön pilaantumista aiheuttavien päästöjen osalta on Hyrynsalmen kunnan ympäristönsuojeluviranomaisella. Kainuun ELY-keskuksen näkemyksen mukaan Hyrynsalmen kunta voi pyytää selvitystä Väylävirastolta asema-alueen puuterminaalitoiminnasta mahdollisesti aiheutuvista ympäristö pilaantumista aiheuttavista päästöistä. Tarvittaessa alueella on suoritettava mittauksia esitettyjen ympäristöhaittojen todentamiseksi. Kainuun ELY-keskus pyytää Hyrynsalmen kuntaa toimittamaan ELY-keskukselle selvityksen siitä, mihin toimiin kunta on ryhtynyt tai aikoo ryhtyä valituksen suhteen. Lisäksi kunnan olisi aiheellista arvioida, onko voimassa oleva asemakaava ajantasainen MRL 60 §:ssä tarkoitetulla tavalla huomioiden voimassa olevan asemakaavan hyväksymisajankohta, rautatiesopimuksen 1998 ajankohta ja Kainuun maakuntakaavojen ohjaava vaikutus suunnittelumääräyksineen.

Vastuksen on ratkaissut yksikön päällikkö Jari Pesonen ja esitellyt ympäristöasiantuntija Juha Määttä. Lausunnon valmisteluun on osallistunut alueidenkäyttöasiantuntija Sirpa Lyytinen. Merkintä sähköisestä hyväksymisestä on asiakirjan lopussa.

LIITTEET Valitus

TIEDOKSI Hyrynsalmen kunta
Hyrynsalmen kunnan ympäristönsuojeluviranomainen)
Väylävirasto kirjaamo
Mikko Heiskanen Väylävirasto

Tämä asiakirja KAIELY/128/2021 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument KAIELY/128/2021 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Määttä Juha P 19.03.2021 11:57

Ratkaisija Pesonen Jari 19.03.2021 12:01